

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

Eiropas Savienības fondu darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” 8.3.5. specifiskā atbalsta mērķa "Uzlabot pieeju karjeras atbalstam izglītojamajiem vispārējās un profesionālās izglītības iestādēs" projekts Nr.8.3.5.0/16/I/001 “Karjeras atbalsts vispārējās un profesionālās izglītības iestādēs” projekta ietvaros.

Kādi tad ir 21. gadsimta bērni? Tie noteikti nav bērni, kurus mēs varam vadīt ar pavēlēm vai komandēšanu, viņiem ir skaidri jāredz un jāsaprot veicamā uzdevuma jēga. Šīs paaudzes bērni nav tik bērnišķīgi, kā mums gribētos. Visbiežāk viņu darbībās mēs novērosim jau pieauguša cilvēka uzvedības modeli. Mūsdienu bērni neizjūt robežas, bailes vai nedrošību pret autoritātēm, sadarbību uztver vairāk draudzīgu vai partnerisku.

Šīs paaudzes bērniem svarīgi ir pamatot un norādīt uz faktiem, kādēļ nozīmīgi ir mācīties. Tieši pamatojums viņiem vairāk liek aizdomāties par mācīšanās vajadzību. Jauniešiem ir svarīgi sajust sava paša spēku, jo tieši šī paša iekšējā sajūta liks un ļaus izrauties dzīvē uz priekšu, neskatoties uz ārējiem apstākļiem. Svarīgi ir piedāvāt viņiem faktus un reālus dzīves piemērus, teorētiska stāstīšana par to, ka jāmacās un tad tev būs labs darbs, laba alga uz šīs paaudzes bērniem īpaši neiedarbosies.

Ieklausies <https://ej.uz/x7in>

Ja bērns tomēr uzskata, ka lielāka ietekme uz pašizaugsmi ir ārējiem apstākļiem, tad noteikti vecākiem būtu jāaizdomājas par to, ka bērnam ir nepieciešama speciālista palīdzība, kas ļautu bērnam ieskatīties un ieklausīties sevī. Līdz ar to saprotot, ka visas dzīves veiksmes un neveiksmes balstās uz “Pats” izpratni un virzību.

Svarīgi ir ļaut bērnam pašam izdarīt savu profesijas izvēli. Ja tomēr bērnam ir grūtības izdarīt izvēli, ir jāvēršas pēc palīdzības pie speciālista – psihologa vai karjeras konsultanta. Svarīgi vecākiem ir saprast, ka bērnam nav jāpiepilda mūsu dzīves sapņi vai nerealizētie mērķi. Vecākiem uzspiežot savu gribu jauniešiem var nonākt smagā depresijā, kas savukārt var atkal ietekmēt attiecības ģimenē. Vecākiem ir jāļauj saviem bērniem kļūdīties un saskarties ar grūtībām, jo tikai tās liek saprast dzīves jēgu. Ja bērns pasaka, ka viņš vēlas kļūt par profesionālu fotogrāfu, ļaujiet to viņam darīt un palīdziet izanalizēt informāciju pirms viņa izvēles – Kas ir fotogrāfs? Kur strādāšu? Cik pelnīšu? Kam būs nepieciešamas manas bildes? Kāda tehnika man būs nepieciešama? Kur ņemšu finanses, lai apgūtu fotogrāfa profesiju? Svarīgs ir balanss – vecākiem bērnu vajag atbalstīt, bet ne visu pasniegt uz paplātes. Bērnam pašam jācenšas sasniegt savus dzīves mērķus un sasniegt tos ar sev pieejamajiem iekšējiem un ārējiem resursiem, kurus viņš var gūt pats ar savu rīcību.

Kā tad mēs varam atbalstīt savus bērnus?

1. Ieklausoties viņos, lai kāda būtu arī viņa izvēle;
2. Ļaut pieļaut kļūdas, lai bērns pats saprot savu kļūdīšanos;
3. Interesēties, vaicāt, aprunāties;
4. Kopīgi pavadīt laiku;
5. Censties iejusties bērnu lomā;
6. Ļaut bērniem izteikt savu viedokli;
7. Vecākiem apzinoties, ka arī viņi var būt vainīgi kādā situācijā;
8. Neuzspiest savu gribu, atstāt izvēli arī bērna ziņā.

Bauskas Valsts ģimnāzijas karjeras konsultante iesaka vecākiem būt klātesošiem saviem bērniem, iedvesmojošiem un atbalstošiem, pārējo viņi paveiks paši mācoties no savām veismēm un neveismēm. Lai cik labi vecāki mēs centīsimies būt saviem bērniem, mēs tik un tā pieļausim kļūdas par kurām bērns nebūs mierā, bet tāda ir dzīve un mums savas neveiksmes ir jāpieņem un no tām jāmācās.

Materiāls pārdomām

https://static1.squarespace.com/static/578397cb725e25016e66856a/t/5f7d784ebfc9a4408a0eace7/1602058405589/Pasvaditas_macisanas_celvedis.pdf

Ja rodas jautājumi rakstiet eklases pastā.

Pedagogs karjeras konsultants Daina Jarmalaviča.